

**beeldend doel****Doelstelling en benodigdheden**

- **a** De kinderen leren over het toepassen van ritmes in een zelfstandig ornament, bijvoorbeeld een sieraad.
- **b** Tevens leren zij gebruik te maken van de vorm- en kleureigenschappen van (wegwerp) materialen.

technisch doel

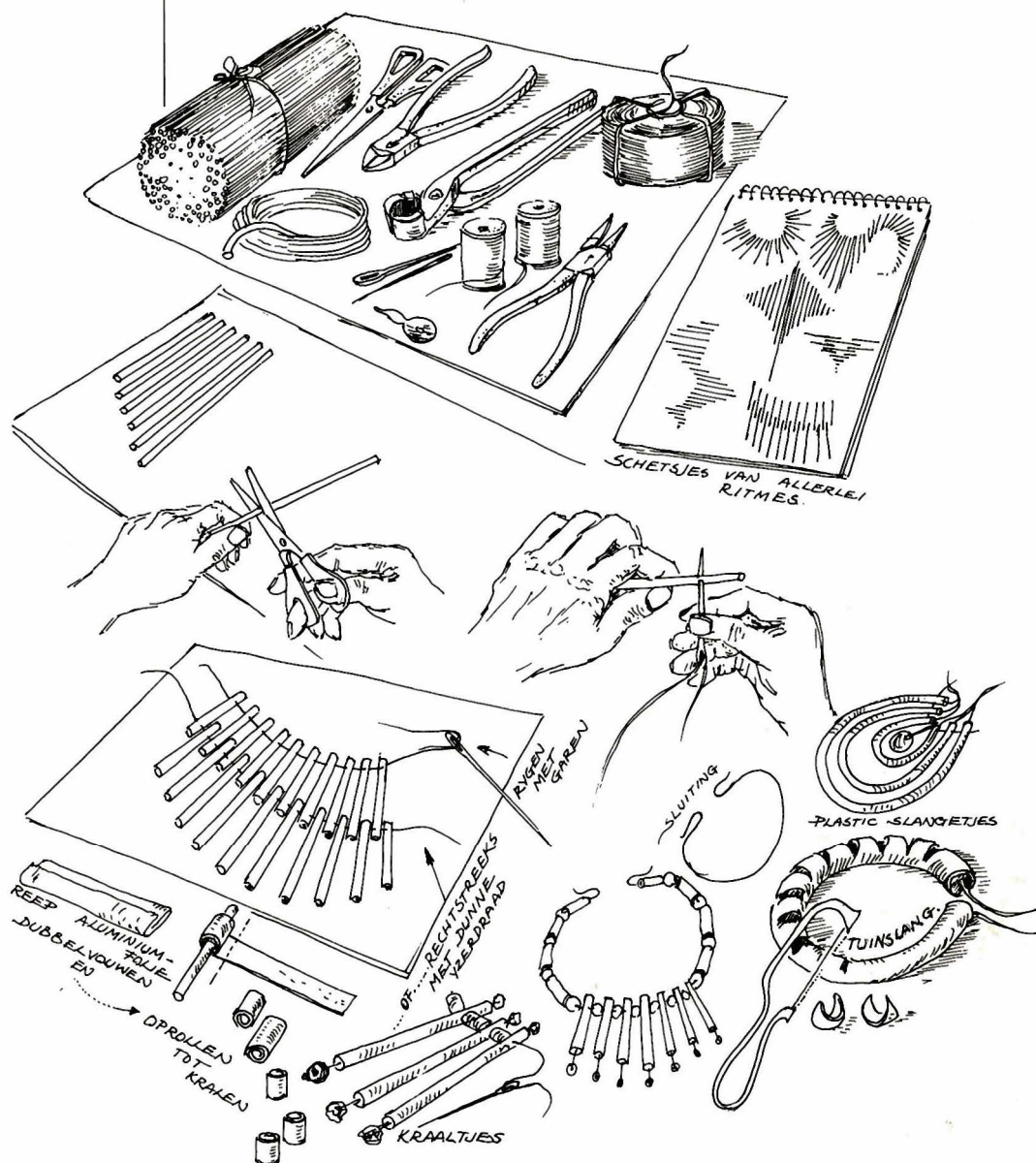
- **a** Het knippen van rietjes of plastic slang in verschillende lengtes.
- **b** Het verbinden van rietjes met behulp van naald en draad of dun binddraad.
- **c** Het rijgen van raffia of touw door plastic slang.

materiaal

- Per groepje leerlingen:
- **a** Gekleurde drinkrietjes.
- **b** Dun binddraad of ijzergaren.
- **c** Plastic (ventilatie)slangetjes.
- **d** Diverse kleuren raffia of touw.

gereedschap

- **a** Per leerling een schaar en een spitse borduurnaald met groot oog (bijvoorbeeld no. 14 of 16).
- **b** Enkele kniptangetjes.



leer- en hulpmiddelen

- a Beeldmateriaal van sieraden. Zie bijvoorbeeld Kunstschrift Openbaar Kunstbezit '82 no. 6 'Sieraden'.
- b Enkele bordschetsen van ritmes.

beeldende inleiding

Lesverloop

■ In les 5 ('Moeders mooiste') besprak u met de leerlingen allerlei redenen waarom de mens zichzelf mooier wil maken. Ook sieraden spelen een belangrijke rol bij het jezelf opsmukken. Opgegraven beeldjes uit het stenen tijdperk tonen aan dat het gebruik van sieraden ouder is dan het dragen van kleding. In de hele cultuurgeschiedenis vinden we voorbeelden van verblijvend knap gemaakte sieraden, die zowel door mannen als door vrouwen werden gedragen. Denk bijvoorbeeld aan de Egyptische of Etruskische grafvondsten. Omdat sieraden dikwijls van kostbare materialen als goud, zilver en edelstenen worden vervaardigd, zijn ze tevens een teken van rijkdom en status. Tegenwoordig zijn sieraden al lang niet meer van goud en zilver alleen. Omdat bij veel mensen het plezier aan de versiering voorop staat, kan eigenlijk elk

materiaal dat geschikt is qua vorm en kleur worden gebruikt. Laat in dit verband voorbeelden zien van sieraden uit 'primitieve' culturen, gemaakt van natuurlijke materialen als schelpjes, takjes, veren, tanden of gepolijste steentjes. In deze les gaan de leerlingen sieraden maken van wegwerpmateriaal. Hierbij wordt vooral gelet op:

- De rol die ritme speelt in het sieraad; er moet sprake zijn van een regelmatige terugkeer van vormen, kleuren, lijnen, texturen en/of richtingen.
- De vorm-functie-relatie; het sieraad moet ergens op of aan het lichaam worden gedragen. De vorm wordt daaraan aangepast.

technische- inleiding

■ **a** Indien u dit nodig acht, laat u de leerlingen eerst een aantal ritme-oefeningen uitvoeren in het platte vlak. Eerst worden met potlood een aantal ritmische patronen getekend. Hierna knippen de kinderen een aantal vormpjes uit papier van diverse kleuren. Deze worden op een ondergrond gerangschikt tot een ritmisch geheel en vastgeplakt. Bespreek deze oefeningen.

■ **b** In plaats van gekleurd papier gaan we nu rietjes van diverse kleuren gebruiken. Laat enkele mogelijkheden zien om de rietjes ritmisch te ordenen. Dit kan door ze op kleur te rangschikken of door de lengte te variëren.

■ **c** Als de grote vorm van het sieraad klaar is, worden de rietjes aan elkaar geregen. Met een spitse borduurnaald worden gaatjes door het rietje geprikt, waardoor een draad wordt geregen of dun binddraad wordt gestoken. Binddraad geeft een grotere stevigheid aan het sieraad. De leerlingen bedenken zelf een manier om een 'slotje' aan hun sieraad te maken.

■ **d** Natuurlijk kunnen op deze werkvorm tal van variaties worden bedacht. Doorzichtig plastic slang bijvoorbeeld levert in combinatie met raffia verrassende resultaten op (zie foto).

begeleidings- adviezen

■ Laat uw leerlingen eerst met eenvoudige sieraden beginnen, bijvoorbeeld een armbandje. Als dit goed lukt, maken zij een bijpassende hals-, schouder- of borstversiering, een oorbel of haarband.

nabespreking

- Laat de kinderen hun eigen sieraad 'showen'.
- **a** Welke kleur- en vormritmes zijn toegepast?
- **b** Welke variaties in materiaalgebruik zijn te zien?

kunsthijzer

■ **a** Moderne sieraden van o.a. Emmy van Leersum, Gijs Bakker, Nicolaas van Beek, Paul Derrez en Marion Herbst.

■ **b** Sieraden uit Egyptische opgravingen (zie bijvoorbeeld catalogus 'Goden en Farao's', Rotterdam 1979).

Andere opdrachten

- **1** Een kerst- of paasversiering.
- **2** Een herkenningsteken of monogram.
- **3** Een raamornament.

